

A dualizmus korának egyik legjellegzetesebb „iránytűje” Gyulai Pál, akinek nemcsak az irodalmi életben volt nagy hatalma, hanem a politikai arénában is jelentős küzdőfélnek számított. Gyulai működését és működésének fogadtatását – hogy annyi dühöt, szenvedélyes felháborodást, neheztelést, sőt gyűlöletet, de ugyanakkor annyi elfogult szeretetet és rajongást is ki tudott váltani – nem lehet csak politikai és esztétikai elveiből megmagyarázni, hanem ugyanilyen mértékben figyelembe kell venni rendkívül jellegzetes, sajátos egyéniségét is. Emberi egyéniségéről a kortársak csak végletes jellemzéseket hagytak ránk, ám ő maga zárkózott ember volt: sem versei, novellái, sem kritikái nem tárják fel előttünk azt az egységes személyiséget, amely műveiben és egész életműve mögött munkált. A szerző átfogó munkájában, amely több évtizedes kutatómunkán alapul, azt tűzte célul maga elé, hogy Gyulai egyéniségének dinamizmusát, életvitelének és élete alakításának mozgatórugóit a munkássága tükrében mutassa be.

Gyulai munkássága nemcsak a múlt századra, hanem a mi századunkra is mélyrehatóan rányomta bélyegét. Emiatt fontos tehát, hogy Gyulaival mint iskolateremtővel, alaposan szembenézzünk, és tanításainak eredendő gyökereit kimutassuk. Személyiségének és politikai magatartásának, esztétikai elveinek és regényelméletének a vizsgálatával szeretné megmutatni a szerző Gyulai *igazi, emberi* arcát, amellyel régóta tartozunk nemcsak a nagy kritikus emlékének, hanem – és főképpen – a magunk irodalomtörténeti és eszmei tájékozódásának is.

Dr. Beke Albert irodalomtörténész, kritikus, tanár és nyugalmazott egyetemi docens, a Magyar Írószövetség rendes tagja, az első Orbán-kormány idején a Környezetvédelmi Minisztérium főosztályvezetőjeként dolgozott. Hatvan éve alkot, bár a diktatúra idején egy időre elhallgattatták, ám a rendszerváltás óta zavartalanul jelenhetnek meg irodalomtörténeti munkái és kritikái. Jelen könyvével együtt eddig 25 önálló kötete látott napvilágot.

1993-tól 1998-ig a Károli Gáspár Református Egyetemen tanított, a Bölcsészettudományi Kar alapító tanárai közé tartozik. A Kar tudományos közleményeinek, a Studia Nova című folyóirat első négy számának felelős szerkesztője volt.

Nyolcvanadik születésnapja alkalmából, 2014-ben Magyarország Köztársasági Elnöke dr. Beke Albertnek „klasszikus értékeken alapuló, a hazai, rendszerváltás utáni irodalomtörténet-írásnak új szemléletet adó munkássága elismeréseként” a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjét adományozta.